

LIETUVOS RESPUBLIKOS IR BALTARUSIJOS RESPUBLIKOS

SUTARTIS

DĖL TEISINĖS PAGALBOS IR TEISINIŲ SANTYKIŲ CIVILINĖSE, ŠEIMOS IR BAUDŽIAMOSIOSE BYLOSE

Lietuvos Respublika ir Baltarusijos Respublika, toliau vadinama – Susitariančiosios Šalys, siekdamos vystyti bendradarbiavimą teisinės pagalbos ir teisinių santykių srityje, s u s i t a r ė:

P i r m o j i d a l i s

BENDRIEJI NUOSTATAI

1 straipsnis

Teisinė gynyba

1. Vienos Susitariančiosios Šalies piliečiai kitos Susitariančiosios Šalies teritorijoje savo asmeninių ir turtinių teisių atžvilgiu naudojami tokia pat teisine gynyba kaip ir tos Susitariančiosios Šalies piliečiai.

2. Vienos Susitariančiosios Šalies piliečiai turi teisę laisvai ir nekliudomai kreiptis į kitos Susitariančiosios Šalies teismus, prokuratūrą, vidaus reikalų įstaigas, Baltarusijos Respublikos ūkinius teismus, notarines kontorą (toliau – teisingumo įstaigos) bei kitas įstaigas, kurioms pagal kompetenciją priklauso civilinės (įskaitant ūkines), šeimos ir baudžiamosios bylos, gali dalyvauti nagrinėjant šias bylas, teikti prašymus, paduoti ieškinius ir atlikti kitus procesinius veiksmus tokiomis pat sąlygomis kaip ir savi piliečiai.

3. Įgyvendinant teisinę gynybą, vienos Susitariančiosios Šalies piliečiai kitos Susitariančiosios Šalies teritorijoje turi teisę laisvai ir nekliudomai naudotis tiek savo valstybės advokatų paslaugomis, tiek kitos Susitariančiosios Šalies advokatų paslaugomis.

Vienos Susitariančiosios Šalies advokatai kitos Susitariančiosios Šalies teritorijoje naudojami tokiomis pat teisėmis kaip ir šios Susitariančiosios Šalies advokatai ir turi teisę nekliudomai teikti teisinę pagalbą kitos Susitariančiosios Šalies piliečiams.

4. Šio straipsnio 1-3 punktų taisyklės taikytinos ir abiejų Susitariančiųjų Šalių juridiniams asmenims.

2 straipsnis

Teisinė pagalba

1. Abiejų Susitariančiųjų Šalių teisingumo įstaigos teikia viena kitai teisinę pagalbą civilinėse (įskaitant ir ūkines), šeimos ir baudžiamosiose bylose, vadovaudamosi šios Sutarties nuostatais.

2. Teisingumo įstaigos teikia teisinę pagalbą ir kitoms įstaigoms, kurioms pagal kompetenciją priklauso bylos, nurodytos 1 punkte.

3. Kitos įstaigos prašymus dėl teisinės pagalbos bylose, nurodytose šio straipsnio 1 punkte, siunčia per teisingumo įstaigas.

3 straipsnis

Teisinės pagalbos apimtis

Teisinė pagalba apima Susitariančiosios Šalies, kuriai pateikiamas prašymas, įstatymuose numatytų procesinių veiksmų atlikimą, kaip antai: šalių apklausą, baudžiamojo persekiojimo

pradėjimą, įtariamųjų, kaltinamųjų ir teisiamųjų, liudytojų, ekspertų apklausą, ekspertizų, tardyminės ir teisminės apžiūros, kitų tardyminių ir teisminių veiksmų atlikimą, daiktinių įrodymų perdavimą, nusikaltimus padariusių asmenų paiešką ir išdavimą, teismo sprendimų civilinėse bylose, nuosprendžių civilinio ieškinio dalyje, vykdomųjų užrašų pripažinimą ir vykdymą, dokumentų, baudžiamųjų ir civilinių bylų įteikimą ir persiuntimą, pagalbą sprendžiant neteisėtai represuotų asmenų reabilitavimo klausimus, pateikimą kitos Šalies prašymu duomenų apie kaltinamųjų teistumą, teisminę praktiką, asmenis, dingusius be žinios, ieškomus asmenis ir registruojamus daiktus (automobiliai, ginklai ir kt.), taip pat apie galiojančius įstatymus.

4 straipsnis **Susižinojimo tvarka**

Teikdamos teisinę pagalbą, Susitariančiųjų Šalių teisingumo įstaigos tarpusavyje susižino per savo centrinės įstaigas.

5 straipsnis **Kalba**

1. Prašymai suteikti teisinę pagalbą, taip pat prie jų pridedami dokumentai surašomi prašymą pateikiančios Susitariančiosios Šalies kalba, pateikiant vertimą į Susitariančiosios Šalies, kuriai pateikiamas prašymas, kalbą.

2. Dokumentai apie prašymo įvykdymą surašomi Susitariančiosios Šalies, kuriai pateiktas prašymas, kalba.

3. Šio straipsnio 1 punkte nurodytų dokumentų vertimą tvirtina notaras, oficialus vertėjas, diplomatinis atstovas arba konsulinė įstaiga.

6 straipsnis **Dokumentų įforminimas**

1. Dokumentai, kuriuos teisingumo ir kitos įstaigos siunčia dėl teisinės pagalbos, turi būti pasirašyti ir patvirtinti antspaudu su valstybinio herbo atvaizdu.

2. Pateikdamos prašymus suteikti teisinę pagalbą, Susitariančiosios Šalys gali naudotis formuliais Susitariančiųjų Šalių kalba, kurių pavyzdžius jos pateikia viena kitai.

7 straipsnis **Pavedimo suteikti teisinę pagalbą forma**

1. Pavedime suteikti teisinę pagalbą turi būti šie rekvizitai:

- 1) prašymą pateikiančios įstaigos pavadinimas;
- 2) teisingumo įstaigos, kuriai pateikiamas prašymas, pavadinimas;
- 3) bylos, kurioje prašoma suteikti teisinę pagalbą, pavadinimas;
- 4) šalių, įtariamųjų, kaltinamųjų, teisiamųjų arba nuteistųjų vardai ir pavardės, jų pilietybė, užsiėmimas ir nuolatinė gyvenamoji vieta arba buveinė;
- 5) jų įgaliotų asmenų (atstovų) pavardės ir adresai;
- 6) pavedimo turinys, o baudžiamosiose bylose taip pat nusikaltimo sudėties aprašymas.

2. Pavedime įteikti dokumentą taip pat turi būti nurodytas tikslus gavėjo adresas ir įteikiamo dokumento pavadinimas.

8 straipsnis **Vykdymo tvarka**

1. Teisingumo įstaiga, kuriai adresuotas pavedimas, vykdydama pavedimą suteikti teisinę pagalbą, vadovaujasi savo valstybės įstatymais. Tačiau pavedimą pateikusių įstaigos prašoma, ji gali taikyti pavedimą pateikusių Susitariančiosios Šalies procesines normas, jeigu šios normos neprieštarauja jos įstatymams.

2. Jei teisingumo įstaiga, kuriai adresuotas pavedimas, nekompetentinga jį įvykdyti, ji persiunčia pavedimą kompetentingai teisingumo įstaigai ir praneša apie tai pateikusiai pavedimą įstaigai.

3. Jeigu teisingumo įstaiga, kuriai adresuotas pavedimas, gauna atitinkamą prašymą, ji praneša pavedimą pateikusiai įstaigai apie pavedimo vykdymo vietą ir laiką.

4. Įvykdžiusi pavedimą, teisingumo įstaiga, kuriai jis adresuotas, grąžina dokumentus pavedimą pateikusiai įstaigai; tuo atveju, jei teisinė pagalba negalėjo būti suteikta, kartu nurodomos aplinkybės, kliudančios jį vykdyti.

9 straipsnis **Dokumentų įteikimo tvarka**

1. Įstaiga, kuriai pateikiamas prašymas, įteikia dokumentus pagal jos valstybėje galiojančias taisykles, jeigu įteikiamieji dokumentai surašyti jos kalba arba prie jų pridėtas patvirtintas vertimas. Tais atvejais, kai dokumentai surašyti ne Susitariančiosios Šalies, kuriai pateikiamas prašymas, kalba arba prie jų ne pridėtas vertimas, jie įteikiami gavėjui, jei jis sutinka juos priimti.

2. Prašyme įteikti dokumentą turi būti nurodytas tikslus gavėjo adresas ir įteikiamo dokumento pavadinimas. Jeigu prašyme įteikti dokumentą nurodytas adresas paaiškėjo esąs nevisas ar netikslus, įstaiga, kuriai pateikiamas prašymas, vadovaudamasi savo įstatymais, imasi priemonių tiksliai adresui nustatyti.

10 straipsnis **Dokumentų įteikimo patvirtinimas**

Patvirtinimas apie dokumento įteikimą paliudijamas asmens, kuriam įteiktas dokumentas, parašu ir įstaigos antspaudu su valstybinio herbo atvaizdu, nurodant įteikimo datą bei atsakingo įstaigos darbuotojo parašu, arba šios įstaigos išduotu liudijimu, kuriame turi būti nurodytas įteikimo būdas, vieta ir laikas.

11 straipsnis **Dokumentų įteikimas ir piliečių apklausa per diplomatinės atstovybės ar konsulines įstaigas**

Susitariančiosios Šalys turi teisę įteikti dokumentus bei apklausti savus piliečius per savo diplomatinės atstovybės ar konsulines įstaigas.

Tokiu atveju priverstinio pobūdžio priemonės negali būti taikomos.

12 straipsnis **Liudytojo ar eksperto iškvietimas į užsienį**

1. Jeigu atliekant parengtinį tyrimą arba teisme nagrinėjant bylą vienos Susitariančiosios Šalies teritorijoje atsiranda būtinybė iškviešti liudytoją arba ekspertą, esantį kitos Susitariančiosios Šalies teritorijoje, reikia kreiptis į šios Šalies atitinkamą įstaigą, pavedant jai įteikti šaukimą.

2. Šaukime negali būti numatyta sankcija už kviečiamojo asmens neatvykimą.

3. Liudytojui arba ekspertui, nepriklausomai nuo jo pilietybės, atvykusiam pagal iškvietimą į kitos Susitariančiosios Šalies atitinkamą įstaigą savo noru, negali būti šios Šalies teritorijoje

taikoma baudžiamoji arba administracinė atsakomybė, jis negali būti suimtas arba nubaustas už kokią nors veiką, padarytą iki perkertant jos valstybinę sieną. Tokiems asmenims taip pat negali būti taikoma baudžiamoji arba administracinė atsakomybė, jie negali būti suimti ar nubausti, vadovaujantis jų išvadomis ir parodymais, kuriuos jie davė kaip ekspertai, arba dėl veikos, kuri yra nagrinėjimo dalykas.

4. Šia privilegija nesinaudoja liudytojas arba ekspertas, jeigu jis per 15 dienų po to, kai jam buvo pranešta, kad jo buvimas nėra būtinas, neišvyks iš prašymą pateikusių Susitariančiosios Šalies teritorijos. Į šį terminą neįskaitomas laikas, per kurį liudytojas arba ekspertas negalėjo išvykti iš prašymą pateikusių Susitariančiosios Šalies teritorijos dėl nepriklausančių nuo jo aplinkybių.

5. Iškviestieji liudytojai ir ekspertai, atvykę į kitos Susitariančiosios Šalies teritoriją, turi teisę gauti iš juos iškvietusios įstaigos kelionės ir gyvenimo užsienyje išlaidų, taip pat dėl atitraukimo nuo darbo negauto darbo užmokesčio atlyginimą. Be to, ekspertai turi teisę gauti atlyginimą už atliktą ekspertizę. Šaukime turi būti nurodyta, kokias išmokų rūšis turi teisę gauti iškviestieji asmenys. Jiems prašant, Susitariančioji Šalis, išsiuntusi šaukimą, išmoka avansą šioms išlaidoms atlyginti.

13 straipsnis

Dokumentų galiojimas

1. Dokumentai, kuriuos vienos Susitariančiosios Šalies teritorijoje surašė arba paliudijo pagal savo kompetenciją nustatyta tvarka, patvirtinant antspaudu su valstybinio herbo atvaizdu, teismas ar oficialus asmuo (nuolatinis vertėjas, ekspertas ir pan.), priimami ir kitos Susitariančiosios Šalies teritorijoje.

2. Dokumentai, kurie vienos Susitariančiosios Šalies teritorijoje laikomi oficialiais, turi ir kitos Susitariančiosios Šalies teritorijoje oficialių dokumentų įrodomąją galią.

14 straipsnis

Išlaidos teikiant teisinę pagalbą

1. Susitariančioji Šalis, kuriai adresuotas pavedimas, nereikalaus, kad būtų atlygintos bet kokios išlaidos, atsiradusios teikiant teisinę pagalbą. Visos išlaidos, atsiradusios teikiant teisinę pagalbą Susitariančiųjų Šalių teritorijoje, tenka joms pačioms.

2. Teisingumo įstaiga, kuriai adresuotas pavedimas, praneš įstaigai, siunčiančiai pavedimą, apie išlaidų dydį. Jeigu įstaiga, siunčianti pavedimą, išieškos šias išlaidas iš asmens, privalančio jas atlyginti, išieškotos sumos atitenka jas išieškojusiai Susitariančiajai Šaliai.

15 straipsnis

Informacijos teikimas

Susitariančiųjų Šalių suinteresuotos teisingumo įstaigos teikia viena kitai, jeigu to prašoma, informaciją apie jų valstybėse galiojančius ar galiojusius įstatymus ir jų taikymą teisingumo įstaigose.

16 straipsnis

Nemokama teisinė gynyba

Vienos Susitariančiosios Šalies piliečiams kitos Susitariančiosios Šalies teismuose ir kitose įstaigose teikiama nemokama pagalba bei užtikrinamas nemokamas teismo procesas tokiais pat pagrindais ir tokiais pat lengvatomis kaip ir savo piliečiams.

17 straipsnis

Civilinės būklės liudijimų ir kitų dokumentų persiuntimas

Susitariančiosios Šalys įsipareigoja viena kitai jų prašymu nemokamai persiųsti civilinės būklės aktų registravimo liudijimus ir kitus dokumentus apie abiejų Susitariančiųjų Šalių piliečių asmenines teises ir turtinius interesus.

18 straipsnis

Ieškininė senatis

Ieškininės senaties klausimai sprendžiami pagal įstatymus Susitariančiosios Šalies, kurios teisės normos taikomos reguliuojant atitinkamus teisinius santykius.

19 straipsnis

Atsisakymas teikti teisinę pagalbą

Teisinė pagalba neteikiama, jeigu jos teikimas gali pakenkti Susitariančiosios Šalies, kuriai pateikiamas prašymas, suverenitetui ar saugumui, piliečių teisėms ir teisėtiems interesams, arba prieštarauja pagrindiniams jos įstatymų principams.

A n t r o j i d a l i s

SPECIALIOJI DALIS

I S K Y R I U S

Teisinė pagalba ir teisiniai santykiai civilinėse ir šeimos bylose

20 straipsnis

Teismų kompetencija

1. Kiekvienos Susitariančiosios Šalies teismai kompetentingi nagrinėti civilines ir šeimos bylas, jeigu atsakovas turi jos teritorijoje gyvenamąją vietą ir jei ši Sutartis nenumato kitaip. Jie kompetentingi nagrinėti ieškinius, pareikštus juridiniams asmenims, jeigu šios Šalies teritorijoje yra juridinio asmens valdymo įstaiga, atstovybė arba filialas.

2. Susitariančiųjų Šalių teismai kompetentingi nagrinėti bylas ir kitais atvejais, esant raštiškam šalių susitarimui. Kai yra toks susitarimas, teismas pagal atsakovo pareiškimą nutraukia bylos nagrinėjimą, jeigu šis pareiškimas gautas iki pateikiant atsikirtimus dėl ieškinio esmės. Šalys savo susitarimu negali pakeisti išimtinės teismų kompetencijos.

3. Jeigu abiejų Susitariančiųjų Šalių teismuose, kompetentinguose pagal šią Sutartį, iškelta byla tarp tų pačių šalių dėl to paties dalyko ir tuo pačiu pagrindu, teismas, iškėlęs bylą vėliau, ją nutraukia.

21 straipsnis

Atleidimas nuo teismo išlaidų

Vienos Susitariančiosios Šalies piliečiai kitos Susitariančiosios Šalies teritorijoje atleidžiami nuo teismo išlaidų tais pačiais pagrindais ir tokia pat apimtimi kaip ir šios valstybės piliečiai.

22 straipsnis

Išdavimas dokumentų apie asmeninę, šeimos, turtinę padėtį

1. Dokumentus apie asmeninę, taip pat šeimos padėtį, apie pajamas ir turtą atleidimui nuo teismo išlaidų išduoda kompetentinga įstaiga tos Susitariančiosios Šalies, kurios teritorijoje yra pareiškėjo gyvenamoji vieta arba buveinė.
2. Jeigu pareiškėjas neturi gyvenamosios vietos ar buveinės nei vienos Susitariančiosios Šalies, nei kitos Susitariančiosios Šalies teritorijoje, pakanka dokumento, kurį išdavė arba patvirtino jo valstybės diplomatinė atstovybė ar konsulinė įstaiga.
3. Teismas, nagrinėdamas prašymą atleisti nuo teismo išlaidų, gali pareikalauti papildomų paaiškinimų iš įstaigos, išdavusios dokumentą.

23 straipsnis Teisnumas ir veiksnumas

1. Fizinio asmens veiksnumą nustato tos Susitariančiosios Šalies, kurios pilietis yra šis asmuo, įstatymai.
2. Juridinio asmens teisnumą nustato tos Susitariančiosios Šalies, kurios teritorijoje jis įsteigtas, įstatymai.

24 straipsnis Pripažinimas neveiksniu

1. Pripažįstant neveiksniu yra kompetentingos įstaigos ir taikomi įstatymai tos Susitariančiosios Šalies, kurios pilietis yra asmuo, pripažintinas neveiksniu.
2. Jei vienos Susitariančiosios Šalies įstaiga nustato, kad yra pagrindas pripažinti neveiksniu kitos Susitariančiosios Šalies pilietį, kurio gyvenamoji vieta ar buveinė yra šios Susitariančiosios Šalies teritorijoje, ji praneša apie tai kitos Susitariančiosios Šalies atitinkamai įstaigai. Jeigu įstaiga, kuriai pranešta, pareiškia, kad ji suteikia teisę atlikti tolesnius veiksmus įstaigai Susitariančiosios Šalies, kurios teritorijoje yra šio asmens gyvenamoji vieta ar buveinė, arba per tris mėnesius neatsako, tai įstaiga Susitariančiosios Šalies, kurios teritorijoje yra asmens gyvenamoji vieta ar buveinė, gali nagrinėti bylą dėl jo pripažinimo neveiksniu, vadovaudamasi savo valstybės įstatymais, kai pripažinimo neveiksniu pagrindai taip pat numatyti ir įstatymais tos Susitariančiosios Šalies, kurios pilietis jis yra. Sprendimas dėl pripažinimo neveiksniu turi būti išsiųstas kitos Susitariančiosios Šalies atitinkamai įstaigai.
3. Šio straipsnio 1 ir 2 punktai taikomi ir panaikinant sprendimą pripažinti neveiksniu.

25 straipsnis

Neatidėliotinais atvejais pripažintino neveiksniu ir esančio kitos Susitariančiosios Šalies piliečiu asmens gyvenamosios vietos arba buveinės įstaiga gali pati atlikti veiksmus, būtinus apginti asmenį ar jo turtą. Potvarkiai dėl šių veiksmų išsiunčiami atitinkamai įstaigai Susitariančiosios Šalies, kurios pilietis jis yra. Šie potvarkiai turi būti panaikinti, jei šios Susitariančiosios Šalies įstaiga nutars kitaip.

26 straipsnis Pripažinimas nežinia kur esančiu, paskelbimas mirusiu ir mirties fakto nustatymas

1. Nagrinėti bylas dėl pripažinimo nežinia kur esančiu ir paskelbimo mirusiu arba dėl mirties fakto nustatymo (mirties momento nustatymo) kompetentingos įstaigos tos Susitariančiosios Šalies, kurios teritorijoje asmuo turėjo paskutinę gyvenamąją vietą.

2. Vienos Susitariančiosios Šalies įstaigos gali pripažinti kitos Susitariančiosios Šalies pilietį nežinia kur esančiu arba mirusiu, (paskelbti mirusiu), taip pat nustatyti jo mirties faktą, (nustatyti mirties momentą), prašant jos teritorijoje gyvenantiems asmenims, jeigu jų teisės ir interesai yra pagrįsti šios Susitariančiosios Šalies įstatymais.

3. Šio straipsnio 1 ir 2 punktuose numatytais atvejais Susitariančiųjų Šalių įstaigos taiko savo valstybės įstatymus.

27 straipsnis **Santuokos sudarymas**

Santuoka sudaroma pagal tos Susitariančiosios Šalies, kurios teritorijoje ji sudaroma, įstatymus. Santuokos, kurią sudarė vienos Susitariančiosios Šalies pilietis kitos Susitariančiosios Šalies teritorijoje, pripažinimui teisėta pakanka Susitariančiosios Šalies, kurios piliečiai yra asmenys, sudarę santuoką, įstatymais numatytos formos laikymosi.

28 straipsnis **Sutuoktinių asmeniniai ir turtiniai teisiniai santykiai**

1. Sutuoktinių asmeninius ir turtinius teisinius santykius reguliuoja Susitariančiosios Šalies, kurios teritorijoje jie turi bendrą gyvenamąją vietą, įstatymai.

2. Jei vienas iš sutuoktinių gyvena vienos Susitariančiosios Šalies teritorijoje, o antrasis – kitos Susitariančiosios Šalies teritorijoje, ir jeigu abu sutuoktiniai turi tą pačią pilietybę, jų asmeninius ir turtinius teisinius santykius reguliuoja Susitariančiosios Šalies, kurios piliečiai jie yra, įstatymai.

3. Jei vienas iš sutuoktinių yra vienos Susitariančiosios Šalies, o antrasis – kitos Susitariančiosios Šalies pilietis, jų asmeninius ir turtinius teisinius santykius reguliuoja įstatymai Susitariančiosios Šalies, kurios teritorijoje yra ar buvo jų bendra gyvenamoji vieta, arba pagal turto, dėl kurio kilo ginčas, buvimo vietą, išskyrus nekilnojamąjį turtą, ginčai dėl kurio nagrinėjami pagal Susitariančiosios Šalies, kurios teritorijoje yra turtas, įstatymus.

4. Bylose dėl sutuoktinių asmeninių ir turtinių teisinių santykių yra kompetentingos įstaigos Susitariančiosios Šalies, kurios įstatymai turi būti taikomi remiantis šio straipsnio 1-3 punktais.

29 straipsnis **Santuokos nutraukimas ir santuokos pripažinimas negaliojančia**

1. Bylose dėl santuokos nutraukimo ir santuokos pripažinimo negaliojančia taikomi tos Susitariančiosios Šalies, kurios piliečiais sutuoktiniai buvo ieškinio padavimo momentu, įstatymai. Jeigu sutuoktinių gyvenamoji vieta yra kitos Susitariančiosios Šalies teritorijoje, taikomi šios Susitariančiosios Šalies įstatymai.

2. Jeigu paduodant ieškininį pareiškimą dėl santuokos nutraukimo arba dėl santuokos pripažinimo negaliojančia vienas iš sutuoktinių yra vienos Susitariančiosios Šalies, o antrasis – kitos Susitariančiosios Šalies pilietis, ir vienas iš jų gyvena vienos Šalies, o antrasis – kitos Susitariančiosios Šalies teritorijoje, bylose dėl santuokos nutraukimo ir santuokos pripažinimo negaliojančia taikomi vienos iš Susitariančiųjų Šalių įstatymai.

3. Bylose dėl santuokos nutraukimo ir santuokos pripažinimo negaliojančia yra kompetentingos įstaigos Susitariančiosios Šalies, kurios įstatymai turi būti taikomi remiantis šio straipsnio 1-2 punktais.

TĖVŲ IR VAIKŲ TARPUSAVIO TEISINIAI SANTYKIAI

30 straipsnis

1. Teisinius santykius tarp tėvų ir vaikų reguliuoja tos Susitariančiosios Šalies, kurios teritorijoje jie turi bendrą gyvenamąją vietą, įstatymai.

2. Jeigu kurio nors iš tėvų ir vaikų gyvenamoji vieta yra kitos Susitariančiosios Šalies teritorijoje, jų teisinius santykius reguliuoja Susitariančiosios Šalies, kurios pilietis yra vaikas, įstatymai.

31 straipsnis

Teisinius santykius tarp vaiko, gimusio nesantiems įregistruotoje santuokoje asmenims, ir jo motinos bei tėvo reguliuoja Susitariančiosios Šalies, kurios pilietis yra vaikas, įstatymai.

32 straipsnis

Tėvų ir vaikų tarpusavio santykiai

Tėvystės nustatymo, įrašo tėvais nuginčijimo, vaiko kilmės iš šios santuokos nustatymo bylos sprendžiamos, vadovaujantis Susitariančiosios Šalies, kurios piliečiu vaikas yra pagal gimimą, įstatymais.

33 straipsnis

Priimti sprendimus bylose dėl teisinių santykių, nurodytų 31 ir 32 straipsniuose, kompetentingi teismai tos Susitariančiosios Šalies, kurios įstatymai tokiais atvejais taikytini.

Jeigu ieškovas ir atsakovas gyvena vienos Susitariančiosios Šalies teritorijoje, kitos Susitariančiosios Šalies teismai kompetentingi, laikantis 31 ir 32 straipsnių nuostatų.

ĮVAIKINIMAS

34 straipsnis

1. Įvaikinant ir panaikinant įvaikinimą taikomi įstatymai tos Susitariančiosios Šalies, kurios pilietis yra įtėvis pareiškimo dėl įvaikinimo ar jo panaikinimo padavimo momentu.

2. Jeigu įvaikina sutuoktiniai, kurių vienas yra vienos, o antrasis – kitos Susitariančiosios Šalies pilietis, tai įvaikinimas turi atitikti galiojančių Susitariančiosios Šalies, kurios pilietis yra vaikas, įstatymų reikalavimus.

3. Jeigu vaikas yra vienos, o įtėvis – kitos Susitariančiosios Šalies pilietis, įvaikinimo ar jo panaikinimo atveju reikalingas vaiko, jei to reikalauja įstatymai Susitariančiosios Šalies, kurios pilietis jis yra, sutikimas, jo įstatyminio atstovo ir šios Susitariančiosios Šalies kompetentingos įstaigos sutikimas.

4. Bylas dėl įvaikinimo ir jo panaikinimo yra kompetentinga nagrinėti įstaiga Susitariančiosios Šalies, kurios pilietis yra įtėvis pareiškimo dėl įvaikinimo ar jo panaikinimo padavimo momentu.

5. Šio straipsnio 2 punkte numatytu atveju kompetentinga yra Susitariančiosios Šalies, kurios pilietis yra vaikas, įstaiga.

GLOBA IR RŪPYBA

35 straipsnis

1. Globos ir rūpybos nustatymas ir panaikinimas atliekamas pagal įstatymus Susitariančiosios Šalies, kurios pilietis yra asmuo, kurio atžvilgiu nustatoma ar panaikinama globa arba rūpyba.

2. Teisinius santykius tarp globėjo ir globotinio arba rūpintojo ir rūpintinio reguliuoja Susitariančiosios Šalies, kurios įstaiga paskyrė globėją ar rūpintoją, įstatymai.

3. Asmens, esančio vienos Susitariančiosios Šalies piliečiu, globėju ar rūpintoju gali būti paskirtas kitos Susitariančiosios Šalies pilietis, jeigu jis gyvena Šalies, kur bus vykdoma globa ar rūpyba, teritorijoje.

36 straipsnis

Bylose dėl Susitariančiųjų Šalių piliečių globos ir rūpybos yra kompetentinga įstaiga Susitariančiosios Šalies, kurios pilietis yra globotinas ar rūpintinas asmuo, jeigu ši Sutartis nenumato kitaip.

37 straipsnis

1. Jeigu būtini globos arba rūpybos veiksmai vienos Susitariančiosios Šalies piliečio interesais, kurio nuolatinė gyvenamoji vieta, buveinė arba turtas yra kitos Susitariančiosios Šalies teritorijoje, šios Susitariančiosios Šalies įstaiga nedelsdama praneša apie tai kompetentingai kitos Šalies įstaigai.

2. Neatidėliotinais atvejais kitos Susitariančiosios Šalies įstaiga gali, remdamasi galiojančiais įstatymais, pati atlikti reikalingus laikinus veiksmus. Apie tai ji turi nedelsdama pranešti kompetentingai pagal 35 straipsnio 1 punktą globos ir rūpybos įstaigai. Atlikti veiksmai galioja, kol įstaiga, nurodyta 36 straipsnyje, nepriims kitokio sprendimo.

38 straipsnis

1. Įstaiga, kompetentinga pagal 36 straipsnį, gali perduoti globą arba rūpybą kitos Susitariančiosios Šalies įstaigai, jeigu globotinis arba rūpintinis turi šios Susitariančiosios Šalies teritorijoje nuolatinę gyvenamąją vietą, buveinę arba nekilnojamąjį turtą. Globos ar rūpybos perdavimas įsigalioja nuo tada, kai įstaiga, kuriai pateiktas prašymas, perims globą arba rūpybą ir apie tai praneš prašymą pateikusiai įstaigai.

2. Įstaiga, perėmusi pagal šio straipsnio 1 punktą globą arba rūpybą, vykdo ją, vadovaudamasi savo valstybės įstatymais. Ši įstaiga neturi teisės priimti sprendimų dėl globotinio arba rūpintinio asmeninės teisinės padėties, bet gali duoti leidimą susituokti, kai to reikalauja Susitariančiosios Šalies, kurios pilietis yra globotinis arba rūpintinis, įstatymai.

TURTINIAI TEISINIAI SANTYKIAI

39 straipsnis

Nuosavybės teisė

1. Vienos Susitariančiosios Šalies fiziniai ir juridiniai asmenys gali turėti nuosavybės, esančios kitos Susitariančiosios Šalies teritorijoje, teisę.

Nuosavybės teisę į nekilnojamąjį turtą reguliuoja Susitariančiosios Šalies, kurios teritorijoje yra šis turtas, įstatymai.

2. Nuosavybės teisę į transporto priemones, kurios registruotinos valstybiniuose rejestruose, reguliuoja Susitariančiosios Šalies, kurios teritorijoje yra transporto priemonę įregistravusi įstaiga, įstatymai.

3. Nuosavybės teisės ir kitokios daiktinės teisės į turtą atsiradimas ir pasibaigimas nustatomas pagal įstatymus Šalies, kurios teritorijoje turtas buvo tuo momentu, kai įvyko veiksmas arba aplinkybė, tapusi tokios teisės atsiradimo ar pasibaigimo pagrindu. Nuosavybės teisės ar kitokios daiktinės teisės į turtą, kuris yra sandorio dalykas, atsiradimas ir pasibaigimas nustatomas pagal sandorio sudarymo vietos įstatymus, jeigu šalys nesusitarė kitaip.

40 straipsnis

Sandorio forma. Šalių teisės ir pareigos pagal sandorį

1. Sandorio formą nustato sandorio sudarymo vietos įstatymai.
2. Sandorio dėl statinių, nekilnojamojo turto ir teisės į jį formą nustato Susitariančiosios Šalies, kurios teritorijoje tas turtas yra, įstatymai.

41 straipsnis

Žalos atlyginimas

1. Prievolės atlyginti žalą nustatomos pagal įstatymus Susitariančiosios Šalies, kurios teritorijoje įvyko veiksmas arba kitokia aplinkybė, tapusi pagrindu reikalauti atlyginti žalą, išskyrus prievoles, kylančias iš sutarčių ir kitų teisėtų veiksmų.
2. Šio straipsnio 1 punkte nurodytose bylose priimti sprendimus kompetentingas teismas tos Susitariančiosios Šalies, kurios teritorijoje įvyko veiksmas arba kitokia aplinkybė, tapusi pagrindu reikalauti atlyginti žalą.

PAVELDĖJIMAS

42 straipsnis

Lygiateisiškumo principas

1. Vienos Susitariančiosios Šalies piliečiai yra lygiateisiai su kitos Susitariančiosios Šalies piliečiais, gyvenančiais jos teritorijoje, gebėjimu sudaryti arba panaikinti testamentą turtui, esančiam kitos Susitariančiosios Šalies teritorijoje arba įgyvendintinoms ten teisėms, taip pat gebėjimu perimti paveldimą turtą arba paveldimas teises. Turtą arba teises jie įgyja tokiomis pat sąlygomis, kokios nustatytos saviems Susitariančiosios Šalies piliečiams, gyvenantiems jos teritorijoje.
2. Dokumentai, patvirtinantys paveldėjimo teisę, būtent: paveldėjimo liudijimas arba liudijimas apie testamento įvykdymą, surašyti kompetentingų vienos Susitariančiosios Šalies įstaigų, patvirtina atitinkamus faktus ir kitos Susitariančiosios Šalies teritorijoje.

43 straipsnis

Paveldėjimo teisė

1. Kilnojamojo turto paveldėjimo teisę reguliuoja Susitariančiosios Šalies, kurios teritorijoje palikėjas turėjo paskutinę nuolatinę gyvenamąją vietą, įstatymai.
2. Nekilnojamojo turto paveldėjimo teisę reguliuoja Susitariančiosios Šalies, kurios teritorijoje yra turtas, įstatymai.

44 straipsnis

Išmarinis turtas

Jeigu pagal Susitariančiųjų Šalių įstatymus paveldėtinas turtas kaip išmarinis (valstybės paveldimas pagal įstatymą) pereina valstybės nuosavybėn, tai kilnojamasis turtas perduodamas valstybei, kurios piliečiu jo mirties momentu buvo palikėjas, o nekilnojamasis turtas pereina nuosavybėn tos valstybės, kurios teritorijoje jis yra.

45 straipsnis

Testamento forma

1. Testamentas ar jo panaikinimo formą nustato Susitariančiosios Šalies, kurios piliečiu buvo palikėjas sudarant testamentą, įstatymai. Tačiau pakanka, kad buvo laikytasi Susitariančiosios Šalies, kurios teritorijoje buvo sudarytas ar panaikintas testamentas, įstatymų.

2. Valios išreiškimo sudarant arba panaikinant testamentą trūkumų teisinės pasekmės, taip pat testamentas tikrumo ginčijimo tvarką nustato įstatymai Susitariančiosios Šalies, kurios piliečiu buvo testatorius testamentas sudarymo ar jo panaikinimo metu.

46 straipsnis

Kompetentingumas paveldėjimo bylose

1. Kilnojamojo turto paveldėjimo bylas, išskyrus šio straipsnio 2 punkte nurodytą atvejį, nagrinėja Susitariančiosios Šalies, kurios teritorijoje palikėjas turėjo paskutinę nuolatinę gyvenamąją vietą, įstaigos.

2. Kai visas kilnojamasis paveldėtinas turtas, likęs po vienos iš Susitariančiųjų Šalių piliečio mirties, yra kitos Susitariančiosios Šalies teritorijoje, tai pagal įpėdinio arba nuo palikimo atsisakiusio asmens pareiškimą, jeigu su tuo sutinka visi įpėdiniai, paveldėjimo bylą nagrinėja Susitariančiosios Šalies, kurios teritorijoje yra turtas, įstaigos.

3. Nekilnojamojo turto paveldėjimo bylas kompetentingos nagrinėti Susitariančiosios Šalies, kurios teritorijoje yra tas turtas, įstaigos.

4. Šio straipsnio 1–3 punktų nuostatai taip pat taikomi nagrinėjant ginčus, kilusius nagrinėjant paveldėjimo bylas.

47 straipsnis

Palikimo apsauga

1. Vienos Susitariančiosios Šalies įstaigos atlieka savo įstatymais numatytus veiksmus apsaugoti arba valdyti jos teritorijoje esantį paveldėtiną turtą, paliktą kitos Susitariančiosios Šalies piliečio.

2. Įstaigos, atsakingos už paveldimo turto apsaugą, po kitos Susitariančiosios Šalies piliečio mirties privalo nedelsdamos pranešti tos Susitariančiosios Šalies diplomatinei atstovybei arba konsulinei įstaigai apie palikėjo mirtį ir apie asmenis, pareiškusius savo teises į palikimą, joms žinomas aplinkybes apie asmenis, turinčius teisę į palikimą, apie šių asmenų buvimo vietą, esamą testamentą, palikimo dydį ir vertę, taip pat veiksmus palikimui apsaugoti.

3. Kompetentingos nagrinėti paveldėjimo bylą teisingumo įstaigos prašymu, taip pat diplomatinės atstovybės arba konsulinės įstaigos pasiūlymu, veiksmai, atlikti pagal šio straipsnio 1 punktą, gali būti pakeisti, panaikinti ar atidėti.

4. Palikimo priėmimo terminas, numatytas Susitariančiųjų Šalių įstatymais, skaičiuojamas nuo pranešimo apie palikėjo mirtį diplomatinėje atstovybėje arba konsulinėje įstaigoje gavimo dienos.

5. Diplomatinės atstovybės arba konsulinės įstaigos prašymu, joms perduodamas paveldėtinas kilnojamasis turtas ir mirusiojo dokumentai.

48 straipsnis **Testamento paskelbimas**

Paskelbti testamentą kompetentinga Susitariančiosios Šalies, kurios teritorijoje yra testamentas, palikimo bylas tvarkanti įstaiga. Jeigu palikėjas buvo kitos Susitariančiosios Šalies pilietis, tai kompetentingai šios Šalies įstaigai persiunčiami testamentas ir testamentas paskelbimo protokolas nuorašai, pareikalavus taip pat persiunčiamas testamentas originalas. Testamentas nuorašas gali būti persiųstas ir kitai įstaigai, kompetentingai atlikti veiksmus paveldėtino turto apsaugai.

49 straipsnis **Diplomatinės atstovybės arba konsulinės įstaigos kompetencija paveldėjimo byloje**

Paveldėjimo byloje, tarp jų ir ginčiuose dėl paveldėjimo, vienos Susitariančiosios Šalies diplomatinė atstovybė arba konsulinė įstaiga kompetentingos atstovauti šios Šalies piliečiams ir ginti jų interesus be specialaus įgaliojimo kitos Susitariančiosios Šalies įstaigose, išskyrus teisę atsisakyti palikimo, jeigu šie piliečiai negyvena jos teritorijoje ir nepaskyrė įgaliotinio.

50 straipsnis

Jeigu vienos Susitariančiosios Šalies pilietis mirė kitos Susitariančiosios Šalies teritorijoje kelionės metu, kur jis neturėjo nuolatinės gyvenamosios vietos, tai prie jo buvę daiktai perduodami valstybės, kurios piliečiu buvo mirusysis, diplomatinei atstovybei arba konsulinei įstaigai.

51 straipsnis **Palikimo perdavimas**

1. Jeigu kilnojamasis paveldėtinas turtas arba pinigų suma, gauta pardavus kilnojamąjį paveldėtiną turtą, turi būti pasibaigus paveldėjimo bylai perduoti įpėdinams, kurie yra kitos Susitariančiosios Šalies piliečiai, tai paveldėtinas turtas ar gauta pinigų suma perduodami šios Susitariančiosios Šalies diplomatinei atstovybei arba konsulinei įstaigai.

2. Perduoti paveldėtiną turtą diplomatinei atstovybei arba konsulinei įstaigai nusprendžia kompetentinga paveldėjimo byloje įstaiga.

3. Šis turtas gali būti perduotas įpėdinams, jeigu:

1) yra apmokėti arba užtikrinti visi palikėjo kreditorių reikalavimai, pareikšti Susitariančiosios Šalies, kurios teritorijoje yra paveldėtinas turtas, įstatymuose nustatytu terminu;

2) yra sumokėti arba užtikrinti visi mokesčiai, susiję su paveldėjimu;

3) kompetentingos įstaigos, jeigu tai būtina, leido išvežti paveldėtiną turtą.

4. Piniginės sumos persiunčiamos, vadovaujantis Susitariančiosios Šalies teritorijoje galiojančiais įstatymais.

SPRENDIMŲ PRIPAŽINIMAS IR VYKDYMAS

52 straipsnis **Sprendimų civilinėse (ūkinėse) ir šeimos byloje, taip pat baudžiamosiose byloje dėl žalos atlyginimo pripažinimas ir vykdymas**

Susitariančiosios Šalys tarpusavyje pripažįsta ir vykdo įsiteisėjusius teisingumo įstaigų sprendimus civilinėse ir šeimos byloje, taip pat nuosprendžius dėl nusikaltimo padarytos žalos atlyginimo.

Abi Susitariančiosios Šalys tarpusavyje pripažįsta ir vykdo:

1) įsiteisėjusius teisingumo įstaigų sprendimus civilinėse (ūkinėse) ir šeimos bylose, taip pat globos ir rūpybos įstaigų sprendimus bylose, esančiose jų žinioje, priimtus kitos Susitariančiosios Šalies teritorijoje.

2) įsiteisėjusius teismo nuosprendžius baudžiamosiose bylose dėl žalos atlyginimo nukentėjusiajam ir civiliniam ieškovui.

53 straipsnis

Nereikalaujančių vykdymo sprendimų pripažinimas

1. Kiekvienos iš Susitariančiųjų Šalių teisingumo įstaigų priimti ir įsiteisėję sprendimai, pagal savo pobūdį nereikalaujantys vykdymo, pripažįstami kitos Susitariančiosios Šalies teritorijoje be specialios teisenos:

1) jeigu Susitariančiosios Šalies, kuriai pateikiamas prašymas, teisingumo įstaigos anksčiau nepriėmė šioje byloje įsiteisėjusio sprendimo;

2) jeigu pagal šią Sutartį, o Sutartyje nenumatytais atvejais – pagal Susitariančiosios Šalies, kurios teritorijoje sprendimas turi būti pripažintas, byla nepriklauso išimtinai šios Susitariančiosios Šalies įstaigų kompetencijai.

2. Šio straipsnio 1 punkto nuostatai taikytini ir sprendimams dėl globos ir rūpybos, dėl santuokos nutraukimo, priimtiems kompetentingų pagal sprendimų priėmimo teritorijos įstatymus Susitariančiosios Šalies įstaigų.

54 straipsnis

Prašymų leisti vykdyti sprendimus nagrinėjimas

1. Nagrinėti prašymus leisti vykdyti sprendimus kompetentingi teismai Susitariančiosios Šalies, kurios teritorijoje turi būti vykdoma.

2. Prašymas leisti vykdyti sprendimą paduodamas teismui, priėmusiam sprendimą byloje pirmąją instanciją. Prašymas, paduotas teismui, priėmusiam sprendimą byloje pirmąją instanciją, persiunčiamas kompetentingam priimti sprendimą dėl prašymo teismui.

3. Prašymo rekvizitus nustato Susitariančiosios Šalies, kurios teritorijoje turi būti vykdoma, įstatymai.

4. Prie prašymo pridedamas vertimas į Susitariančiosios Šalies kalbą. Vertimas patvirtinamas pagal šios Sutarties 5 straipsnio 3 punktą.

55 straipsnis

Prie prašymo leisti vykdyti sprendimą būtina pridėti:

1) teismo patvirtintą sprendimo nuorašą, oficialų dokumentą apie sprendimo įsiteisėjimą, jeigu tai nėra aišku iš paties sprendimo teksto;

2) dokumentą, patvirtinantį, kad atsakovui, nedalyvavusiam procese, buvo laiku ir nustatyta forma bent vieną kartą įteiktas šaukimas į teismą;

3) šio straipsnio 1 ir 2 punktuose nurodytų dokumentų patvirtintus vertimus.

56 straipsnis

Jeigu išduodant leidimą vykdyti sprendimą teismui kyla abejonių, jis gali paprašyti paaiškinimų iš asmens, padavusio prašymą, taip pat apklausti skolininką dėl prašymo esmės ir, esant reikalui, paprašyti paaiškinimo iš sprendimą priėmusiojo teismo.

57 straipsnis

Sprendimų vykdymo tvarka

Sprendimų vykdymo tvarką reguliuoja Susitariančiosios Šalies, kurios teritorijoje sprendimas vykdomas, įstatymai.

58 straipsnis

Teismų sprendimų vykdymo išlaidoms taikomi Susitariančiosios Šalies, kurios teritorijoje sprendimas vykdomas, įstatymai.

59 straipsnis

Atsisakymas pripažinti ir vykdyti teismų sprendimus

Pripažinti teismo sprendimą arba leisti jį vykdyti gali būti atsisakyta:

1) jeigu pagal Susitariančiosios Šalies, kurios teritorijoje priimtas sprendimas, įstatymus šis sprendimas nėra įsiteisėjęs arba neturi būti vykdomas, išskyrus atvejus, kada sprendimas turi būti vykdomas iki jo įsiteisėjimo;

2) jeigu padavęs prašymą asmuo arba atsakovas nedalyvavo procese dėl to, kad jiems arba jų įgaliotiniams (atstovams) nebuvo laiku ir nustatyta forma įteiktas šaukimas į teismą, arba dėl to, kad šaukimas buvo įvykdytas tik viešai paskelbiant arba būdu, neatitinkančiu šios Sutarties nuostatų;

3) jeigu dėl to paties teisinio ginčo tarp tų pačių šalių Susitariančiosios Šalies teritorijoje, kur sprendimas turi būti pripažintas ir vykdomas, jau anksčiau buvo priimtas ir yra įsiteisėjęs sprendimas arba jeigu tos Susitariančiosios Šalies įstaiga buvo anksčiau pradėjusi procesą šioje byloje;

4) jeigu pagal šią Sutartį, o šioje Sutartyje nenumatytais atvejais – pagal įstatymus Susitariančiosios Šalies, kurios teritorijoje sprendimas turi būti pripažintas ir vykdomas, byla priklauso išimtinai jos įstaigų kompetencijai;

5) pasibaigė sprendimo vykdymo senaties terminas.

60 straipsnis

Šios Sutarties 52-59 straipsnių nuostatai dėl teismų sprendimų taikomi taip pat teisingumo įstaigose sudarytoms taikos sutartims.

II SKYRIUS

TEISINĖ PAGALBA BAUDŽIAMOSIOSE BYLOSE

Baudžiamojo persekiojimo vykdymas

61 straipsnis

Pareiga pradėti baudžiamąjį persekiojimą

1. Viena Susitariančioji Šalis, prašant kitai Susitariančiajai Šaliai, pagal savo įstatymus pradeda savų piliečių, įtariamų padarius nusikaltimus kitos Susitariančiosios Šalies teritorijoje, baudžiamąjį persekiojimą.

2. Pareiškimai dėl baudžiamojo persekiojimo, nukentėjusiųjų paduoti pagal vienos Susitariančiosios Šalies įstatymus nustatytais terminais kompetentingoms įstaigoms, galioja ir kitos Susitariančiosios Šalies teritorijoje.

3. Jeigu nusikaltimas, dėl kurio iškelta byla, sukėlė pretenzijas asmenims, kuriems nusikaltimu padaryta žala, jų prašymu šios pretenzijos gali būti išnagrinėtos toje byloje.

62 straipsnis **Prašymas pradėti baudžiamąjį persekiojimą**

1. Prašymas pradėti baudžiamąjį persekiojimą pateikiamas raštu ir jame nurodoma:
 - 1) prašymą pateikiančios įstaigos pavadinimas;
 - 2) aprašymas veikų, sudarančių nusikaltimo, dėl kurio prašoma pradėti baudžiamąjį persekiojimą, sudėtį;
 - 3) kiek galima tikslesnis veikos padarymo laikas ir vieta;
 - 4) prašymą pateikiančios Susitariančiosios Šalies įstatymo, kuriuo remiantis veika pripažįstama nusikaltimu, tekstas;
 - 5) įtariamojo vardas ir pavardė, duomenys apie jo pilietybę, gyvenamąją vietą arba buveinę ir kiti duomenys apie jo asmenybę, taip pat, jeigu galima, šio asmens išorės aprašymas, fotografija ir pirštų atspaudai;
 - 6) nukentėjusiojo skundas baudžiamojoje byloje, keliamoje tik dėl nukentėjusiojo skundo, ir pareiškimas atlyginti materialinę žalą, jeigu ji yra;
 - 7) turimi duomenys apie nusikaltimu padarytos materialinės žalos dydį.
- Prašymą pateikianti Susitariančioji Šalis prideda prie jo parengtinio tyrimo dokumentus ir įrodymus. Perduodant daiktus, kurie yra nusikaltimo įrankiai, vadovaujamas 75 straipsnio 3 punktu.
2. Jeigu tuo metu, kai pagal 61 straipsnio 1 punktą pateikiamas prašymas pradėti baudžiamąjį persekiojimą, asmuo yra suimtas prašymą pateikusių Susitariančiosios Šalies teritorijoje, jis atvežamas į kitos Susitariančiosios Šalies teritoriją.
3. Kitos Šalies teritorijoje sulaikyto (suimto) asmens etapavimą sankcionuoja kompetentingas pareigūnas.

63 straipsnis **Nusikaltimai, dėl kurių išduodama**

1. Susitariančiosios Šalys įsipareigoja pagal prašymą išduoti viena kitai šioje Sutartyje numatytomis sąlygomis asmenis, esančius jų teritorijoje, kad jiems būtų taikoma baudžiamoji atsakomybė arba įvykdyti nuosprendžiai.
2. Asmenys išduodami už veikas, kurios pagal abiejų Susitariančiųjų Šalių įstatymus yra nusikaltimai ir už kuriuos numatyta bausmė – laisvės atėmimas daugiau kaip vieneriems metams. Nuosprendžio įvykdymui asmuo išduodamas, kai jis už tokius nusikaltimus nuteistas laisvės atėmimu daugiau kaip šešiams mėnesiams arba kita griežtesne bausme.

64 straipsnis **Atsisakymas išduoti**

- Neišduodama, jeigu:
- 1) asmuo, kurį prašoma išduoti, yra Susitariančiosios Šalies, kuriai pateikiamas prašymas, pilietis arba asmuo, kuriam šioje valstybėje suteikta prieglobsčio teisė;
 - 2) baudžiamasis persekiojimas pagal Susitariančiųjų Šalių įstatymus pradedamas tik pagal nukentėjusiojo skundą;
 - 3) prašymo gavimo momentu pagal Susitariančiosios Šalies, kuriai pateikiamas prašymas, įstatymus baudžiamasis persekiojimas negali būti pradėtas arba nuosprendis negali būti įvykdytas dėl senaties arba dėl kito teisėto pagrindo;

4) asmeniui, kurį prašoma išduoti, Susitariančiosios Šalies, kuriai pateikiamas prašymas, teritorijoje už tą patį nusikaltimą buvo priimti ir įsiteisėjo nuosprendis arba nutarimas nutraukti bylą, kurio teisėtumą patikrino kompetentinga įstaiga;

5) nusikaltimas, dėl kurio pateikiamas prašymas išduoti, padarytas Susitariančiosios Šalies, kuriai pateikiamas prašymas, teritorijoje.

Atsisakius išduoti Susitariančioji Šalis, kuriai pateiktas prašymas, praneša Susitariančiajai Šaliai, pateikusiai prašymą, atsisakymo įvykdyti prašymą pagrindus.

65 straipsnis

Išdavimo atidėjimas

Jeigu asmeniui, kurį prašoma išduoti, taikoma baudžiamoji atsakomybė arba jis atlieka bausmę už kitą nusikaltimą Susitariančiosios Šalies, kuriai pateikiamas prašymas, teritorijoje, išdavimas gali būti atidėtas iki baudžiamojo persekiojimo arba bausmės atlikimo pabaigos ar atleidimo nuo jos bet kuriuo teisėtu pagrindu. Tokiu atveju Susitariančioji Šalis, kuriai pateiktas prašymas, atitinkamu būdu praneša apie tai Susitariančiajai Šaliai, pateikusiai prašymą.

66 straipsnis

Išdavimas tam tikram laikui

Jei dėl 65 straipsnyje numatyto išdavimo atidėjimo gali pasibaigti baudžiamojo persekiojimo senaties terminas arba tai labai apsunkintų nusikaltimo tyrimą, asmuo, kurį reikalaujama išduoti, esant pagrįstam prašymui, gali būti išduotas tam tikram laikui su sąlyga, kad jis bus nedelsiant grąžintas atlikus byloje procesinius veiksmus, dėl kurių buvo išduotas, ir ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo išdavimo dienos.

67 straipsnis

Išdavimas prašant kelioms valstybėms

Jeigu prašymai išduoti vieną ir tą patį asmenį gauti iš kelių valstybių, Susitariančioji Šalis, kuriai pateikti prašymai, atsižvelgdama į nusikaltimų sunkumą, sprendžia, kuris iš tų prašymų turi būti patenkintas.

68 straipsnis

Išduoto asmens baudžiamojo persekiojimo ribos

1. Be Susitariančiosios Šalies, kuriai pateikiamas prašymas, kompetentingų įstaigų sutikimo išduotam asmeniui negali būti taikoma baudžiamoji atsakomybė arba jis nubaustas už kitokį nusikaltimą negu tas, dėl kurio jis buvo išduotas.

2. Asmuo taip pat negali būti išduotas trečiajai valstybei be Susitariančiosios Šalies, kuriai pateikiamas prašymas, sutikimo.

3. Nereikia Susitariančiosios Šalies, kuriai pateiktas prašymas, sutikimo, jeigu išduotas asmuo, pasibaigus baudžiamajam persekiojimui, atlikus bausmę arba nuo jos atleidus bet kuriuo teisėtu pagrindu, per 15 dienų neišvyko iš prašymą pateikusių Susitariančiosios Šalies teritorijos arba savo noru grįžo į ją jau po to, kai buvo iš jos išvykęs. Į šį terminą neįskaitomas laikas, per kurį išduotas asmuo negalėjo išvykti iš prašymą pateikusių Susitariančiosios Šalies teritorijos dėl nepriklausančių nuo jo aplinkybių.

69 straipsnis

Prašymas išduoti

1. Prašymas išduoti turi būti pateikiamas raštu ir jame nurodoma:
 - 1) prašymą pateikiančios įstaigos pavadinimas;
 - 2) prašymą pateikiančios Susitariančiosios Šalies įstatymo, kuriuo remiantis veika pripažįstama nusikaltimu, tekstas;
 - 3) išduotino asmens vardas ir pavardė, duomenys apie jo pilietybę, gyvenamąją vietą arba buveinę ir kiti duomenys apie jo asmenybę, taip pat jeigu galima – jo išvaizdos aprašymas, fotografija ir pirštų atspaudai;
 - 4) padarytos materialinės žalos dydis.
2. Prie prašymo išduoti baudžiamojo persekiojimo vykdymui turi būti pridėtas patvirtintas nutarimo suimti nuorašas su faktinių bylos aplinkybių aprašymu.
Prie prašymo išduoti nuosprendžio vykdymui turi būti pridėti patvirtintas nuosprendžio nuorašas, pažyma apie nuosprendžio įsiteisėjimą ir baudžiamojo įstatymo, kuriuo remiantis asmuo nuteistas, tekstas. Jeigu nuteistasis jau atliko dalį bausmės, apie tai taip pat pranešama.
3. Pateikianti prašymą Susitariančioji Šalis neprivalo pridėti prie prašymo išduoti asmens kaltės įrodymų.

70 straipsnis

Papildomi duomenys

1. Jeigu prašyme išduoti nėra reikalingų duomenų, nurodytų 69 straipsnyje, tai Susitariančioji Šalis, kuriai pateikiamas prašymas, gali pareikalauti jų papildomai. Kita Susitariančioji Šalis turi atsakyti į šį prašymą ne vėliau kaip per vieną mėnesį. Šis terminas dėl svarbių priežasčių gali būti pratęstas 15 dienų.
2. Jeigu prašymą pateikusi Susitariančioji Šalis per nustatytą terminą nepateiks papildomų duomenų, Susitariančioji Šalis, kuriai pateiktas prašymas, gali paleisti asmenį, sulaikytą pagal šios Sutarties 71 straipsnį.

71 straipsnis

Išduotino asmens suėmimas

Gavusi prašymą išduoti, Susitariančioji Šalis, kuriai pateikiamas prašymas, nedelsdama atlieka veiksmus suimti išduotiną asmenį, išskyrus atvejus, kai pagal šią Sutartį jis neišduodamas.

72 straipsnis

Suėmimas iki prašymo išduoti gavimo

1. Neatidėliotinu atveju Susitariančioji Šalis, kuriai pateiktas prašymas, jį pateikusiųs Susitariančiosios Šalies prašoma gali suimti asmenį iki 69 straipsnyje nurodyto prašymo išduoti gavimo. Prašyme turi būti remiamasi nutarimu suimti arba įsiteisėjusiu nuosprendžiu, priimtais dėl to asmens, ir nurodoma, kad prašymas išduoti bus išsiųstas nedelsiant.
Prašymas gali būti perduotas paštu, telegrafu arba bet kuriuo kitu prašymo turinio perdavimo raštu būdu.
2. Asmuo gali būti suimtas taip pat ir negavus 1 punkte nurodyto prašymo, jeigu yra pakankamas pagrindas išvadai, kad jis kitos Susitariančiosios Šalies teritorijoje padarė nusikaltimą, dėl kurio gali būti išduotas.
3. Apie suėmimą pagal šio straipsnio 1 ar 2 punktus arba apie priežastis, dėl kurių prašymas nebuvo patenkintas, nedelsiant pranešama kitai Susitariančiajai Šaliai.
4. Asmuo, suimtas pagal šio straipsnio 1 ar 2 punktą, turi būti paleistas, jeigu per 10 dienų nuo suėmimo dienos kita Susitariančioji Šalis nepateiks prašymo išduoti.

73 straipsnis**Išdavimas**

1. Susitariančioji Šalis, kuriai pateikiamas prašymas, praneša Susitariančiajai Šaliai, iš kurios gautas prašymas, savo sprendimą dėl išdavimo, informuodama apie išdavimo vietą ir laiką.
2. Jeigu prašymą pateikianti Susitariančioji Šalis nepriima išduotino asmens per 15 dienų po nustatytos išdavimo datos, suimtas asmuo gali būti paleistas. Prašymą pateikiančiai Susitariančiajai Šaliai prašant, šis terminas gali būti pratęstas, bet ne daugiau kaip 15 dienų.

74 straipsnis**Pakartotinis išdavimas**

Jeigu išduotas asmuo išvengs baudžiamojo persekiojimo arba bausmės atlikimo ir grįš į teritoriją tos Susitariančiosios Šalies, kuriai pateiktas prašymas, tai prašymą pateikusiai Susitariančiajai Šaliai prašant, jis gali būti išduotas pakartotinai. Šiuo atveju prie prašymo nereikia pridėti 69 ir 70 straipsniuose išvardintų dokumentų.

75 straipsnis**Daiktų perdavimas**

1. Susitariančioji Šalis, kuriai pateiktas prašymas išduoti, perduoda prašymą pateikusiai Susitariančiajai Šaliai daiktus, kurie yra nusikaltimo, dėl kurio išduodama pagal 63 straipsnį, įrankiai, taip pat daiktus, ant kurių yra nusikaltimo pėdsakų, arba įgytus nusikalstamu būdu. Šie daiktai perduodami pagal prašymą ir tuo atveju, kai asmuo negali būti išduotas. Baigus bylą, šie daiktai grąžinami juos perdavusiai Susitariančiajai Šaliai, jai prašant.
2. Susitariančioji Šalis, kuriai pateikiamas prašymas, gali tam tikram laikui sulaikyti šio straipsnio 1 punkte nurodytų daiktų perdavimą, jeigu jie jai būtini atliekant veiksmus kitoje baudžiamojoje byloje.
3. Trečiųjų asmenų teisės į daiktus, perduotus pateikusiai prašymą Susitariančiajai Šaliai, lieka galioti.

76 straipsnis**Tranzitinis pervežimas**

1. Kiekviena Susitariančioji Šalis kitos Susitariančiosios Šalies prašymu leidžia pervežti per savo teritoriją asmenis, kuriuos kitai Susitariančiajai Šaliai išdavė trečioji valstybė. Susitariančiosios Šalys neprivalo leisti pervežti asmenų, kurių išduoti pagal šią Sutartį neleidžiama.
2. Prašymas leisti pervežti įforminamas ir siunčiamas ta pačia tvarka kaip ir prašymas išduoti.
3. Susitariančiųjų Šalių kompetentingos įstaigos kiekvienu atskiru atveju suderina tranzito būdą, maršrutą ir kitas sąlygas.

77 straipsnis**Išdavimo ir tranzitinio pervežimo išlaidos**

Asmens suėmimo, suimto asmens išlaikymo, jo pervežimo iki išdavimo vietos, įskaitant tranzitinio pervežimo, turto, kurį prašoma išduoti, perdavimo išlaidas dengia Susitariančioji Šalis, kuriai pateikiamas prašymas.

78 straipsnis**Susitariančiųjų Šalių atstovų dalyvavimas teikiant teisinę pagalbą baudžiamosiose bylose**

1. Vienos iš Susitariančiųjų Šalių atstovai gali dalyvauti, šiai tenkinant prašymus suteikti teisinę pagalbą baudžiamosiose bylose.
2. Tiriant tarpvalstybinio pobūdžio nusikaltimus gali būti sudarytos bendros tyrimo koordinavimo grupės.

79 straipsnis**Duomenys apie teistumą**

Susitariančiosios Šalys pagal prašymą teikia viena kitai duomenis apie teistumą asmenų, jeigu tiems asmenims taikoma baudžiamoji atsakomybė prašymą pateikiančios Susitariančiosios Šalies teritorijoje.

80 straipsnis**Duomenys apie baudžiamojo persekiojimo rezultatus**

Susitariančiosios Šalys praneša viena kitai asmens, dėl kurio buvo prašyta pradėti baudžiamąjį persekiojimą, baudžiamojo persekiojimo, taip pat baudžiamosios bylos prieš asmenį, kuris buvo išduotas, tyrimo rezultatus. Prašant išsiunčiamas įsiteisėjusio nuosprendžio ir kitų dokumentų apie baudžiamąjį persekiojimą nuorašai.

81 straipsnis**Duomenys apie nuosprendžius**

Susitariančiosios Šalys praneša viena kitai apie įsiteisėjusius nuosprendžius, kuriuos vienos Susitariančiosios Šalies teismai priėmė dėl kitos Susitariančiosios Šalies piliečių.

T r e č i o j i d a l i s**BAIGIAMIEJI NUOSTATAI****82 straipsnis**

Ši sutartis turi būti ratifikuota.

83 straipsnis

1. Ši Sutartis įsigalioja praėjus 30 dienų po pasikeitimo ratifikaciniais raštais, kuris įvyks
2. Sutartis sudaroma neapibrėžtam laikui.

Sutartis gali būti pakeista jos sudarymui numatyta tvarka.

Kiekviena iš Susitariančiųjų Šalių gali denonsuoti Sutartį, pranešdama apie tai raštu kitai Susitariančiajai Šaliai. Denonsavimas įsigalioja praėjus 6 mėnesiams nuo dienos, kai kita Šalis gavo pranešimą.

Sudaryta Vilniuje 1992 m. spalio 20 d. dviem egzemplioriais, kiekvienas lietuvių ir baltarusių kalbomis. Abu tekstai turi vienodą galią.

LIETUVOS RESPUBLIKOS

BALTARUSIJOS RESPUBLIKOS

VARDU

VARDU
